KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.6.2022 r.
COM(2022) 279 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

w sprawie stwierdzenia istotnej zmiany okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych zgodnie z dyrektywą 2014/40/UE

1. Wprowadzenie

W art. 2 pkt 28 dyrektywy 2014/40/UE[1] (zwanej dalej „dyrektywą") „istotną zmianę okoliczności" zdefiniowano jako wzrost wielkości sprzedaży danej kategorii wyrobu o co najmniej 10 % w co najmniej pięciu państwach członkowskich, według danych dotyczących sprzedaży przekazanych zgodnie z art. 5 ust. 6 lub wzrost częstości spożycia wyrobów tytoniowych w grupie konsumentów poniżej 25 roku życia o co najmniej pięć punktów procentowych w co najmniej pięciu państwach członkowskich według sprawozdania Eurobarometru nr 385 z maja 2012 r. lub według równoważnych badań częstości spożycia wyrobów tytoniowych. Zgodnie z tym samym przepisem uznaje się, że do istotnej zmiany okoliczności nie doszło, jeżeli wielkość detalicznej sprzedaży danej kategorii wyrobów nie przekroczyła 2,5 % całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym. Art. 7 ust. 12 i art. 11 ust. 6 dyrektywy zawierają wymóg, aby Komisja stwierdzała istotną zmianę okoliczności w odniesieniu do określonej kategorii wyrobów w sprawozdaniu.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono informacje na temat zmian sytuacji rynkowej, które są istotne dla oceny istotnej zmiany okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych. Podgrzewane wyroby tytoniowe są nowatorskimi wyrobami tytoniowymi, w których, w wyniku podgrzania dochodzi do emisji zawierającej nikotynę i inne substancje chemiczne, które są następnie wdychane przez użytkownika lub użytkowników i które, w zależności od ich cech, są wyrobami tytoniowymi bezdymnymi w rozumieniu art. 2 pkt 5 dyrektywy lub wyrobami tytoniowymi do palenia w rozumieniu art. 2 pkt 9 dyrektywy. Analiza przedstawiona w niniejszym sprawozdaniu opiera się na danych przekazywanych zgodnie z art. 5 ust. 6 dyrektywy za pośrednictwem wspólnego punktu UE służącego do przekazywania danych („EU-CEG"), danych pozyskanych z unijnego systemu identyfikowalności wyrobów tytoniowych ustanowionego na podstawie art. 15 dyrektywy oraz danych Euromonitora (Euromonitor International Passport Tobacco 2021). Dane Euromonitora są komercyjnym zbiorem danych, który Komisja nabyła od Euromonitor International. Ten zbiór danych Euromonitora nie zawiera danych dotyczących LU, MT i CY (które odpowiadają mniej niż 0,5 % populacji UE). Wykorzystano go jednak jako reprezentatywny wskaźnik zastępczy dla sprzedaży w UE-27.

2. Analiza istotnej zmiany okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych

2.1 Pierwszy warunek istotnej zmiany okoliczności

Aby spełniony został pierwszy warunek istotnej zmiany okoliczności, należy ustalić jedną z poniższych dwóch okoliczności.

2.1.1 Wzrost częstości spożycia wyrobów tytoniowych w grupie konsumentów poniżej 25 roku życia o co najmniej pięć punktów procentowych w co najmniej pięciu państwach członkowskich

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów oraz uchylająca dyrektywę 2001/37/WE (Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 1).

W specjalnym sprawozdaniu Eurobarometr 506[2] nie stwierdzono wzrostu częstości spożycia wyrobów tytoniowych w grupie wiekowej konsumentów poniżej 25 roku życia o co najmniej pięć punktów procentowych w co najmniej pięciu państwach członkowskich w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych.

2.1.2 Wzrost wielkości sprzedaży danych wyrobów o co najmniej 10 % w co najmniej pięciu państwach członkowskich

W tabeli 1 opartej na danych EU-CEG przedstawiono wzrost wielkości detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych w latach 2018–2020 w państwach członkowskich, w których ustalono, że wzrost ten wyniósł ponad 10 %.

Tabela 1: Wielkość sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych, w mln sztuk (2018–2020)

Państwo członkowskie	Wielkość sprzedaży w 2018 r.	Wielkość sprzedaży w 2019 r.	Wielkość sprzedaży w 2020 r.	Wzrost procentowy w latach 2019–2018	Wzrost procentowy w latach 2020–2019	Wzrost procentowy w latach 2020–2018
CY	44,590	96,660	147,260	117 %	52 %	230 %
CZ	0,859	1 284,094	1 744,4	ponad 999 %	39 %	ponad 999 %
FR	36,796	78,215	186,009	113 %	138 %	406 %
GR	0,007	1 159,804	1 443,958	ponad 999 %	25 %	ponad 999 %
HR	0,003	219,072	289,592	ponad 999 %	32 %	ponad 999 %
IT	0,042	3 571,016	5 819,033	ponad 999 %	63 %	ponad 999 %
NL	28,262	43,120	71,618	53 %	66 %	153 %
PL	0,010	1 206,171	2 466,150	ponad 999 %	104 %	ponad 999 %
PT	338,022	637,649	944,977	89 %	48 %	180 %
RO	486,239	671,053	837,587	38 %	25 %	72 %
UE-27	**934,854**	**12 332,655**	**19 716,820**	**1 219 %**	**60 %**	**2 009 %**

Źródło: dane EU-CEG

Z danych przedstawionych powyżej wynika zatem, że wielkość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych wzrosła o ponad 10 % w więcej niż pięciu państwach członkowskich we wskazanym okresie 2018–2020.

Na tej podstawie spełniony został pierwszy warunek istotnej zmiany okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych.

2.2 Drugi warunek istotnej zmiany okoliczności: wielkość detalicznej sprzedaży danych wyrobów przekroczyła 2,5 % całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym

Udział w detalicznym rynku podgrzewanych wyrobów tytoniowych obliczono, dzieląc roczną wielkość sprzedaży tych wyrobów przez całkowitą wielkość sprzedaży wszystkich

[2] Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes [Postawy Europejczyków wobec tytoniu i papierosów elektronicznych] – luty 2021 r. – badanie Eurobarometr (europa.eu)

wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym. Aby zapewnić rzetelność tych obliczeń, przeanalizowano alternatywne źródła danych.

2.2.1 Wielkość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych

Tabela 2 przedstawia wielkość sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych w UE-27 w 2020 r. na podstawie dwóch różnych, niezależnych od siebie źródeł danych.

Tabela 2: Wielkość sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych w UE-27 w mln sztuk (2020)

Źródło danych	**Wielkość sprzedaży w 2020 r.**
EU-CEG	19 717
Euromonitor	20 766

Jak pokazano w tabeli, wielkość sprzedaży podana przez Euromonitor jest nieco wyższa niż wielkość sprzedaży podana w EU-CEG. Zgodnie z przyjętym w niniejszym sprawozdaniu ostrożnym podejściem do obliczania udziału w rynku podgrzewanych wyrobów tytoniowych w liczniku użyto najniższej wielkości sprzedaży (tj. wielkości podanej w EU-CEG). Licznik wyraża ich roczną wielkość rynku w 2020 r., którą należy porównać z całkowitą wielkością detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych w UE-27 w 2020 r.

2.2.2 Całkowita sprzedaż wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym

Tabela 3 opiera się na danych Euromonitora. Pokazano w niej całkowitą sprzedaż wyrobów tytoniowych, w tym całkowitą sprzedaż papierosów, cygar, cygaretek, tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów, tytoniu fajkowego i tytoniu do żucia oraz podgrzewanych wyrobów tytoniowych w 2020 r.

Tabela 3: Całkowita wielkość sprzedaży wyrobów tytoniowych (w 2020 r.)

Papierosy (w mln sztuk)	**Cygara (w mln opakowań jednostkowych)**	**Cygaretki (w mln opakowań jednostkowych)**	**Tytoń do samodzielnego skręcania papierosów (w mln sztuk)***	**Tytoń fajkowy i tytoń do żucia** (dostosowanie)**	**Podgrzewany tytoń (w mln sztuk)**	**Całkowita sprzedaż wyrobów tytoniowych (w równowartości mln sztuk)**
408 279	1 006	8 459	108 059	3 908	20 766	550 478

* Sprawozdanie Euromonitora: masa tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów wynosi 75 641 ton. W analizie obliczono równowartość w sztukach tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów, przyjmując, że 0,7 grama równa się jednej sztuce.

** Ze względu na fakt, że wielkości sprzedaży tytoniu fajkowego i do żucia nie można określić ilościowo w sztukach w sposób znormalizowany, w analizie dostosowano całkowitą wielkość sprzedaży wyrobów tytoniowych, dodając odpowiedni udział wartości rynku UE-27, która w 2020 r. wyniosła 0,71 % (co odpowiada równowartości 550 478 * 0,71 % = 3 908 mln sztuk).

Źródło: Euromonitor International Passport Tobacco 2021.

Od maja 2019 r. unijny system identyfikowalności wyrobów tytoniowych umożliwia państwom członkowskim śledzenie przepływu na rynku papierosów i tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów. Tabela 4 pokazuje wielkość sprzedaży papierosów i tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów w 2020 r., obliczoną na podstawie danych

pochodzących z systemu identyfikowalności wyrobów tytoniowych, z uwzględnieniem dwóch alternatywnych podejść, z których w każdym uwzględnia się nieco inne okresy odzwierciedlające czas potrzebny na przemieszczanie się produktów w dół sieci dystrybucji. Ponieważ dane są rejestrowane na poziomie producenta, przyjmuje się jednomiesięczne opóźnienie zanim produkt trafi do sprzedaży detalicznej („skorygowane czasowo dane dotyczące produkcji").

Ponieważ baza danych dotyczących identyfikowalności nie zawiera informacji na temat wielkości opakowania, w analizie przeprowadzono kontrolę krzyżową danych dotyczących identyfikowalności z bazą danych EU-CEG z wykorzystaniem unikatowego identyfikatora produktu (TP-ID), aby ustalić liczbę papierosów na opakowanie jednostkowe zadeklarowane dla identyfikatora każdego wyrobu tytoniowego w sprawozdaniu EU-CEG.

Tabela 4: Produkcja papierosów i tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów w 2020 r.[3]

Papierosy		**Tytoń do samodzielnego skręcania papierosów**	
Skorygowane czasowo dane dotyczące produkcji (w mln sztuk)	**Nieskorygowane czasowo dane dotyczące produkcji** (w mln sztuk)	**Skorygowane czasowo dane dotyczące produkcji** (w równowartości mln sztuk)	**Nieskorygowane czasowo dane dotyczące produkcji** (w równowartości mln sztuk)
436 123	434 164	121 239	122 341

Skorygowane czasowo dane dotyczące produkcji odnoszą się do okresu: grudzień 2019 r. – listopad 2020 r.
Niekorygowane czasowo dane dotyczące produkcji odnoszą się do okresu: styczeń 2020 r. – grudzień 2020 r.
Źródło: unijny system identyfikowalności wyrobów tytoniowych

Do celów przyjętych ostrożnych obliczeń w sprawozdaniu uwzględniono wyższą z dwóch wartości dla poszczególnych kategorii (tj. skorygowane czasowo dane dotyczące produkcji papierosów i nieskorygowane czasowo dane dotyczące produkcji tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów).

Ponieważ w dyrektywie odroczono możliwość identyfikowania innych kategorii wyrobów tytoniowych do 2024 r., w tabeli 5 połączono dane z systemu identyfikowalności wyrobów tytoniowych uzyskane w odniesieniu do papierosów i tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów z odpowiednimi danymi Euromonitora odnoszącymi się do innych kategorii wyrobów tytoniowych:

Tabela 5: Całkowita sprzedaż wyrobów tytoniowych (w 2020 r.)

Dane z systemu identyfikowalności	**Dane Euromonitora**	**Dostosowanie**	**Dane z systemu**

[3] Aby oszacować wielkość sprzedaży wyrobów tytoniowych do samodzielnego skręcania papierosów, uznano, że paczka tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów, jak odnotowano w systemie identyfikowalności wyrobów tytoniowych, zawiera 50 gramów tytoniu, czyli równowartość około 71 sztuk (zakładając, że na jedną sztukę przypada 0,7 grama tytoniu).

wyrobów tytoniowych						**identyfikowalności wyrobów tytoniowych + dane Euromonitora**
Papierosy (mln opakowań jednostkowych)	**Tytoń do samodzielnego skręcania papierosów** (1 unikalny identyfikator = 50 gramów) (równowartość mln sztuk)	**Cygara** (mln opakowań jednostkowych)	**Cygaretki** (mln opakowań jednostkowych)	**Podgrzewane wyroby tytoniowe** (mln sztuk)	**Tytoń fajkowy i tytoń do żucia*** (dostosowanie)	**Wszystkie wyroby tytoniowe** (w równowartości mln sztuk)
436 123	122 341	1 006	8 459	20 766	4 210	**592 904**

* Ze względu na fakt, że wielkości sprzedaży tytoniu fajkowego i do żucia nie można określić ilościowo w sztukach, w analizie dostosowano całkowitą wielkość sprzedaży wyrobów tytoniowych, dodając odpowiedni udział wartości rynku UE-27, który w 2020 r. wyniósł 0,71 % (co odpowiada równowartości 592 904 * 0,71 % = 4 210 mln sztuk).
Źródło: Unijny system identyfikowalności wyrobów tytoniowych, Euromonitor International Passport Tobacco 2021.

Aby obliczyć dokładną część całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych w UE, która odpowiada wielkości detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych, w analizie jako mianownik wykorzystano najwyższą wielkość sprzedaży (tj. połączenie danych z systemu identyfikowalności wyrobów tytoniowych i danych Euromonitora dotyczących wielkości sprzedaży).

2.2.3 Wielkość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych w stosunku do całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym

Jak wyjaśniono powyżej, aby obliczyć dokładną część całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych w UE, która odpowiada wielkości detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych, zastosowano najniższy licznik – wielkość sprzedaży podaną w EU-CEG (tj. 19 717 mln sztuk) w połączeniu z najwyższym mianownikiem opartym na wielkości sprzedaży z systemu identyfikowalności wyrobów tytoniowych i podanej przez Euromonitor (tj. równowartością 592 904 mln sztuk).

To ostrożne podejście wykazało, że wielkość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych odpowiadała **3,33 %** całkowitej wielkości sprzedaży wszystkich wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym w 2020 r.

Ponieważ wartość ta przekracza próg 2,5 %, spełniony jest również drugi warunek istotnej zmiany okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych.

2.2.4 Wartość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych w stosunku do całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym

Analiza wartości sprzedaży daje alternatywny pomiar udziału w rynku podgrzewanych wyrobów tytoniowych w 2020 r. i umożliwia uwzględnienie pozostałych, mniejszych kategorii wyrobów tytoniowych, których nie można zmierzyć w sztukach: tytoniu fajkowego i tytoniu do żucia (wykorzystanych w celu dostosowania przy analizie wielkości sprzedaży głównej).

W poniższej tabeli przedstawiono całkowitą wartość sprzedaży każdej kategorii wyrobów we wszystkich państwach członkowskich UE-27 w mld EUR:

Tabela 6: Wartość sprzedaży w każdej kategorii wyrobów (w 2020 r.)

Kategorie wyrobów	**Wartość detaliczna mld EUR**	**Udział w rynku (%) całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym**
Papierosy	109,88	81,38 %
Cygaretki	2,33	1,73 %
Cygara	2,05	1,52 %
Drobno krojony tytoń (tytoń do samodzielnego skręcania papierosów)	15,06	11,15 %
Tytoń fajkowy	0,93	0,69 %
Tytoń do żucia	0,02	0,02 %
Podgrzewany tytoń	4,74	**3,51 %**
Wszystkie wyroby tytoniowe	135,01	100,00 %

Źródło: Euromonitor International Passport Tobacco 2021.

Z danych tych wynika zatem, że wartość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych odpowiada **3,51 %** całkowitej wielkości sprzedaży wszystkich wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym w 2020 r. Jest to dodatkowym potwierdzeniem głównej analizy opartej na wielkości sprzedaży.

3. Wniosek

Biorąc pod uwagę, że wielkość sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych:

- wzrosła o co najmniej 10 % w co najmniej pięciu państwach członkowskich oraz
- wielkość detalicznej sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych przekroczyła 2,5 % całkowitej sprzedaży wyrobów tytoniowych na poziomie unijnym,

w niniejszym sprawozdaniu stwierdzono istotną zmianę okoliczności w odniesieniu do podgrzewanych wyrobów tytoniowych.